

CONCURSUL ȘCOLAR NAȚIONAL DE COMPETENȚĂ ȘI PERFORMANȚĂ COMPER
EDIȚIA 2021-2022 / ETAPA a II-a – 18 martie 2022
COMPER – LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

CLASA a V-a

Numele:
 Prenumele:
 Școala: / Clasa:
 Codul C.I.C. (codul de identificare Comper) al elevului:
 Codul C.I.C. (codul de identificare Comper) al profesorului mentor:

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timpul efectiv de lucru este de 90 de minute.

Citește cu atenție textele pentru a putea rezolva cerințele legate de acestea, apoi bifează în grilă răspunsurile corecte.

A. *Copiii au nevoie de coordonare atunci când se formează [...].*

1. Oferă-i copilului un exemplu

În primii ani de viață, copilul tău este extrem de atent la tine, la comportamentul și la gesturile tale, pentru a ști cum să se comporte în lume. Tu ești modelul lui, deci folosește-te de comportamentul tău pentru a-l ghida pe cel mic. Amintește-ți că ceea ce faci este mai important decât ceea ce spui și nu te aștepta ca puiul tău să se comporte într-un anume fel dacă tu nu-i arăți cum.

2. Arată-i sentimentele tale

Alege să vorbești liber cu cel mic despre modul în care comportamentul lui te afectează. Acest aspect îl va ajuta să își vadă și să își înțeleagă sentimentele prin tine, ca și cum tu ai fi o oglindă a personalității sale. În plus, cel mic va ajunge să cunoască astfel sentimentul de empatie. Atunci când folosești fraze care încep cu „eu” („Eu nu mă simt bine când tu arunci jucăriile”) îi oferi, de fapt, celui mic șansa de a se vedea și de a vedea lucrurile din perspectiva ta.

(Text adaptat după <https://www.bebelbliss.ro/>)

B. *A fost odată un băiețel pe nume Anton. Avea cei mai albaștri ochi și visa să devină un inventator renumit, ca Leonardo da Vinci. Pentru asta, se antrena în fiecare zi, folosind ce găsea la îndemână prin casă. Cele mai multe dintre invențiile lui apăreau în mijlocul sufrageriei și conțineau exact lucrurile de care avea nevoie mama lui.*

Într-o zi, ea a venit de la serviciu și și-a găsit laptopul legat cu cordonul halatului de baie de scaunul de birou – care fusese legat, la rândul său, de masa de scris cu câteva eșarfe din mătase la capetele cărora spânzurau niște coliere și un polonic de supă. Dacă mișcai polonicul într-un anume fel, scaunul începea să se rotească, iar laptopul se deschidea, ceea ce – considera Anton – ar fi trebuit să o ajute. Numai că mama lui vedea diferit lucrurile: l-a rugat să nu se mai atingă niciodată de laptop. Se pare că era un obiect foarte important pentru ea de vreme ce îi plăcea să stea ore-ntregi cu el în brațe, apăsând pe butoane și concentrându-și privirea pe ecran.

Asta îl enerva destul de tare pe Anton. La fel cum îl enerva atunci când Clara, sora lui mai mare, se închidea la ea în cameră ca să citească, să deseneze sau să asculte muzică. În ultima vreme, Clara făcea asta din ce în ce mai des, ceea ce însemna că avea tot mai puțin timp să se joace cu el. Colecțiile lor de Lego, de animăluțe și de dinozauri feroși rămăseseră neatrinse și triste în cutiile din dulap. Anton nu avea niciun chef să se joace singur cu ele. Singurătatea îl enerva și-l

plictisea. Și, atunci când se enerva și se plictisea, Anton începea să arunce cu vorbe urâte, să țipe și să dea cu pumnii în ușa surorii sale. De cealaltă parte a ușii închise, ea îi striga să plece și s-o lase odată-n pace. Iar asta îl enerva și mai tare. Doar desenele animate îl mai consolau, mai ales că, atunci când se uita la ele, nici Clara nu mai rezista.

(Adina Rosetti, Livia Coloji, *Aiurea-n tramvai. Aventurile lui Anton în țara cuvintelor anapoda*)

C. *Unii ar putea crede că mama e cea mai mare problemă a mea. Nu-i plac țestoasele și-mi spune mereu să mă spăl pe mâini. Asta nu înseamnă doar să le trec prin apă. Spălatul înseamnă că trebuie să folosesc săpun și să-mi frec mâinile una de alta. Apoi trebuie să le clătesc și să le șterg. Ar fi trebuit să știu lucrurile astea până acum. Le-am auzit de atâtea ori!*

Dar mama nu e cea mai mare problemă a mea. Și nici tata. [...]

Cea mai mare problemă a mea este fratele meu, Farley Drexel Hatcher. Are doi ani și jumătate. Toată lumea îi spune Colțunaș. Îi plâng de milă când mă gândesc că o să crească mare cu un nume ca ăsta, dar nu suflu o vorbă. Nu e treaba mea.

Colțunaș îmi stă mereu în drum. Strică tot ce vede. Iar când se enervează se întinde pe podea și țipă. Și dă din picioare. Și dă cu pumnii. Singurele momente în care îmi place de el sunt acelea când doarme. Își sugă patru degete de la mâna stângă și plescăie.

Când Colțunaș a văzut-o pe Picurici, a zis:

— Ohhhh... uite!

Iar eu i-am spus:

— Asta e țestoasa mea, ai înțeles? A mea! Să nu te atingi de ea!

(Judy Blume, *Povestea unui omuleț din clasa a IV-a*)

STANDARD

- 1.** După cum reiese din textul **A**, în primii ani de viață, copilul este foarte atent la:
 - a. modul în care vorbește;
 - b. tonul folosit de cei din jur;
 - c. comportamentul celor din jur;
 - d. modul în care își exprimă sentimentele.
- 2.** Așa cum rezultă din textul **A**, o modalitate prin care copilul învață să-și exprime sentimentele este:
 - a. participarea la jocuri, prin intermediul cărora poate transmite ce simte;
 - b. discuția deschisă despre felul în care comportamentul lui îi afectează pe ceilalți;
 - c. să se privească în oglindă, pentru a învăța să-și supravegheze gesturile și atitudinea;
 - d. să fie încurajat să înceapă mesajele cu *Eu...*
- 3.** După cum reiese din textul **B**, primul obiect de care Anton leagă laptopul mamei sale este:

a. biroul;	b. scaunul;	c. masa de scris;	d. polonicul de supă.
------------	-------------	-------------------	-----------------------
- 4.** Anton, personajul din textul **B**, este supărat deoarece Clara:

a. îl ceartă adesea;	b. stă ore întregi cu laptopul în brațe;
c. se joacă tot mai puțin cu el;	d. se uită la desene animate împreună cu el.
- 5.** Un motiv pentru care Colțunaș îl enervează pe fratele său, așa cum rezultă din textul **C**, este că:

a. strică tot și este gălăgios;	b. doarme prea mult;
c. vrea să se joace cu el permanent;	d. se închide în camera lui.

- 6.** Apare o structură în care sunt menționate sentimente/emoții în varianta de răspuns:
- ...când mă gândesc că o să crească mare cu un nume ca ăsta...;
 - se închidea la ea în cameră ca să citească, să deseneze sau să asculte muzică;
 - Singurătatea îl enerva și-l plictisea;
 - Tu ești modelul lui, deci folosește-te de comportamentul tău pentru a-l ghida pe cel mic.
- 7.** Seria care conține numai verbe apare în varianta de răspuns:
- arăți, tine, spui, nevoie;
 - oferă, ești, atent, aștepta;
 - a venit, sentimentul, este, a ști;
 - va ajunge, să cunoască, a venit, a vedea.
- 8.** Forma din dicționar a fiecăruia dintre verbele subliniate în secvența: *Unii ar putea crede că mama e cea mai mare problemă a mea. Nu-i plac țestoasele și-mi spune mereu să mă spăl pe mâini. Asta nu înseamnă doar să le trec prin apă.* este corect indicată în varianta de răspuns:
- (a) putea, (a) place, (a) însemna, (a) trece;
 - (a) putea, (a) plăcea, (a) însemna, (a) trece;
 - (a) putea, (a) plăcea, (a) însemna, (a) trecea;
 - (a) putea, (a) place, (a) însemna, (a) trecea.
- 9.** Timpul, persoana și numărul verbelor subliniate în secvența: *Numai că mama lui vedea (1) diferit lucrurile: l-a rugat (2) să nu se mai atingă niciodată de laptop.* sunt corect indicate în varianta de răspuns:
- timp imperfect, persoana a III-a, numărul plural (1); timpul perfect compus, persoana a III-a, numărul singular (2).
 - timp prezent, persoana a III-a, numărul singular (1); timpul perfect compus, persoana a III-a, numărul singular (2).
 - timp perfect compus, persoana a III-a, numărul singular (1); timpul perfect compus, persoana a III-a, numărul singular (2).
 - timp imperfect, persoana a III-a, numărul singular (1); timpul perfect compus, persoana a III-a, numărul singular (2).
- 10.** Verbele subliniate în secvența: *Pentru asta, se antrena în fiecare zi, folosind ce găsea la îndemână prin casă.* sunt trecute la timpul perfect simplu al modului indicativ, păstrând persoana și numărul, în varianta de răspuns:
- Pentru asta, se antrenase în fiecare zi, folosind ce găsisese la îndemână prin casă.
 - Pentru asta, se antrenase în fiecare zi, folosind ce găsi la îndemână prin casă.
 - Pentru asta, se antrenă în fiecare zi, folosind ce găsi la îndemână prin casă.
 - Pentru asta, se antrenă în fiecare zi, folosind ce găsisese la îndemână prin casă.
- 11.** Verbele subliniate în secvența: *Avea cei mai albaștri ochi și visa să devină un inventator renumit, ca Leonardo da Vinci* sunt trecute la persoana a II-a, numărul singular, păstrând modul și timpul, în varianta de răspuns:
- Are cei mai albaștri ochi și visează să devină un inventator renumit, ca Leonardo da Vinci.
 - Aveai cei mai albaștri ochi și visai să devină un inventator renumit.
 - Aveau cei mai albaștri ochi și visau să devină un inventator renumit.
 - Aveați cei mai albaștri ochi și visați să devină un inventator renumit.

- 12.** Apar forme verbale care au același număr de sunete și de litere în varianta de răspuns:
a. ajunge, încep, plâng, spui;
b. ajunge, plăcea, spui, strică;
c. dă, (se) închidea, plictisea, strică;
d. făcea, începea, înseamnă, știu.
- 13.** Apar numai substantive de genul masculin în seria:
a. băiețel, frate, inventator, ochi;
b. frate, ochi, polonic, scaun;
c. birou, frate, polonic, scaun;
d. ecran, eșarfă, frate, singurătate.
- 14.** Numărul substantivelor de genul feminin din secvența: *La fel cum îl enerva atunci când Clara, sora lui mai mare, se închidea la ea în cameră ca să citească, să deseneze sau să asculte muzică.* este corect indicat în varianta de răspuns:
a. doi; b. trei; c. patru; d. cinci.
- 15.** O idee principală care se poate desprinde din textul **B** este:
a. Anton se uită la desene animate.
b. Mama lui Anton are un laptop.
c. Pe băiețel îl cheamă Anton.
d. Anton se supără când Clara nu se joacă cu el.
- 16.** Personajul care aplică principiul 2 pentru corectarea comportamentului unui copil, menționat în textul **A**, este:
a. mama, din textul **B**;
b. mama, din textul **C**;
c. Clara, din textul **B**;
d. fratele lui Colțunaș, din textul **C**.

EXCELENȚĂ

- 17.** Un aspect comun pe care îl prezintă textele **B** și **C** se referă la:
a. relațiile dintre frați;
b. comunicarea dintre părinți și copii;
c. importanța legăturilor afective;
d. jocurile copiilor.
- 18.** Următoarea afirmație este corectă, în raport cu textele date:
a. În textele **B** și **C**, apar caracteristici ale textului narativ literar.
b. Frații din textul **B** se înțeleg foarte bine.
c. Colțunaș este mai mare decât fratele său.
d. Textul **C** prezintă informații reale despre modul în care se formează comportamentul unui copil.

Itemii 1-16 se notează cu câte 5 puncte fiecare; itemii 17-18 se notează cu câte 10 puncte fiecare.
Total: 100 de puncte.